

Pytania z historii Polski

Вопросы с истории Польши

1. W jakim wieku powstała Polska? Год основания Польши?

Polska powstała w X wieku.

2. Kiedy odbyła się Unia Krewska? Когда состоялась Уния Кривская?

Unia Krewska odbyła się w 1385r. w Krewie .

Unia w Krewie wyznacza nowy kierunek polityki polskiej. Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie jednoczą się przeciw wspólnemu wrogowi - Zakonowi Krzyżackiemu.

3. Kiedy odbyła się Unia Lubelska? Когда состоялась Уния Любелская?

Unia Lubelska odbyła się w 1569r. Z połączenia ziem Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego powstaje największe mocarstwo w Europie.

4. Kiedy odbyła się I Rzeczpospolita Polska? Когда основали I Речь Посполитую Польскую?

W 1569 – 1795r.

5. Kiedy odbyła się II Rzeczpospolita Polska? Когда основали II Речь Посполитую Польскую?

W 1918 – 1939 (między I a II wojną światową).

6. Kiedy odbyła się III Rzeczpospolita Polska? Когда основали III Речь Посполитую Польскую?

Od 1989 – po dzisiaj.

7. Miasta – stolice Polski? Города – столицы Польши?

Gniezno 966 – 1041r.

Kraków 1041 – 1596r.

Warszawa 1596 – po dzisiaj.

Gniezno. Mieszko I w 966r. zbudował w Gnieźnie Kościół w którym pochowano jego żonę Dąbrówkę.

W 1000r. w Gnieźnie odbył się Gnieźnieński zjazd.

W 1025r. odbyła się koronacja Bolesława Chrobrego.

W 1038r. do Gniezna wtargnął książę czeski Brzetysław I, pozostawiając po sobie spalone podgrodzia i zniszczoną, ograbioną katedrę i zamek książęcy. Na skutek tego Kazimierz Odnowiciel przeniósł stolicę do Krakowa. Herb Gniezna zwieńczony jest koroną królewską.

Kraków. Kazimierz Odnowiciel w 1041r. przeniósł stolicę do Krakowa.

Kraków był stolicą w czasach dynastii królewskich Piastów i Jagellonów.

Do marca 1596r. był faktyczną stolicą Polski i siedzibą polskich Królów. Przestaw być stolicą gdy rozpoczął się okres wolnych elekcji.

Warszawa. Po śmierci Zygmunta Augusta (1572r.) – ostatniego z dynastii Jagellonów, w 1573r. odbyła się pierwsza wolna elekcja, to jest wybór króla. Na króla wybrano Henryka Walezego.

W 1587r. odbyła się Kolejna elekcja, na której na tron wybrano pierwszego z dynastii Wazów – Zygmunta Wazę. Król Zygmunt III pretendował do tronu szwedzkiego. I Królowi wygodnie było przebywać w bardziej na północ Warszawie, niż w Krakowie.

Decyzja przeniesienia dworu królewskiego do Warszawy zapadła w marcu 1596r.

Wówczas faktyczna stołeczność miasta nie została potwierdzona żadnym aktem prawnym.

Oficjalnie rangę miasta stołecznego Warszawa zdobyła w 1952r.

8. Kim był Piast Kołodziej? Кем был Пиаст Колодей?

Piast Kołodziej był legendarnym protoplastą, założycielem dynastii Piastów - pierwszej dynastii Królów Polski. (Postać z polskich legend, nie historyczna).

9. Co się stało z Popielem? Что случилось с Попелем?

Króla Popiela zjadły myszy za jego zbrodnie i udrękę ludu.

(Postać z polskich legend, nie historyczna).

10. Dynastie królewskie w Polsce? Королевские династии?

Dynastia Piastów – od koronacji Bolesława Chrobrego (1025r.) do śmierci Kazimierza Wielkiego (1370r.)

Królowa Jadwiga Andegaweńska (1384). Córka króla Węgier i Polski – Ludwika Węgierskiego.

Dynastia Jagellonów – rozpoczął dynastię Władysław Jagiełło po ślubie z Królową Jadwigą w 1385r. Dynastia upadła po śmierci Króla Zygmunta Augusta (1572r.), który nie miał syna.

Królowie elekcyjni. Pierwszym wybranym królem był Henryk Walezy, dalej Stefan Batory.

Dynastia Wazów. Wybierani byli królowie Zygmunt Waza, Władysław i Jan Kazimierz.

Dynastia Wettynów. August II Mocny, August II Sas.

Ostatnim królem elekcyjnym był August Poniatowski (1764-1795).

11. Kto był ostatnim królem Polski? Кто был последним королем Польши?

August Poniatowski (1764-1795). Został królem z inicjatywy carycy rosyjskiej Katarzyny II.

Za Augusta Poniatowskiego miały miejsce trzy rozbiory Polski.

12. Kim była Jadwiga? Кем была Ядвига?

Królową Polski od 1384-1399r. Córka króla Węgier i Polski – Ludwika Węgierskiego, była żoną króla Władysława Jagiełły.

13. Co to jest Miecz Szczerbiec? Что такое Меч Шчербец?

Miecz koronacyjny Królów Polski.

14. Kto był pierwszym królem z dynastii Jagellonów? Кто был первым королем династии Ягеленов?

Władysław Jagiełło. Wstąpił na tron po ślubie z Królową Jadwigą.

15. Kto był ostatnim królem z dynastii Jagellonów? Кто был последним королем династии Ягеленов?

Zygmunt August II. Zrealizował Unię Lubelską 1569r.

16. Ile królów było w Polsce? Сколько королей было в Польше?

Około 29 królów.

17. Kto był pierwszym królem Polski? Кто был первым королем Польши?

Bolesław Chrobry, koronowany w 1025r.

18. Kto był pierwszym władcą Polski? Кто был первым правителем Польши?

Mieszko I (922-992) – pierwszy historycznie udokumentowany władca Polski z dynastii Piastów.

19. Data chrztu Polski? Дата крещения Польши?

W 966r. Mieszko I w celu umocnienia tworzonej państwowości przyjął chrzest.

Przez ten akt państwo Mieszka weszło w ówczesny europejski system polityczny.

Chrzest Polski przyjęty został z Czech, wraz z małżeństwem z czeską Księżniczką Dobrawą.

20. Gdzie i jak zginął Święty Wojciech? Когда и как погиб Св. Войцех

Święty Wojciech – biskup, główny patron Polski. Zamordowany w 997r. Prusami podczas odprawiania Mszy. Jego ciało wykupił Bolesław Chrobry i przeniósł do Gniezna. Został kanonizowany 999r.

21. Gdzie i kiedy odbył się Zjazd Gnieźnieński? Когда и как состоялся Съезд Гнезненский?

W 1000r. w Gnieźnie odbył się Zjazd Gnieźnieński, w którym uczestniczył Bolesław Chrobry i cesarz niemiecki Otton III. Proklamowano wtedy utworzenie arcybiskupstwa i metropolii gnieźnieńskiej.

22. Gdzie i kiedy koronowano Bolesława Chrobrego? Когда и где был коронован Болеслав Храбрый?

W 1025r. w Katedrze gnieźnieńskiej.

23. Testament Bolesława Krywoustego. Завещание Болеслава Кривоутова?

Bolesław Krywousty (1085-1138). W 1138r. wydał testament regulujący zasady następstwa tronu.

W swym testamencie Bolesław Krywousty podzielił państwo między trzech pełnoletnich synów.

W ten sposób rozpoczął się okres rozbicia dzielnicowego, który trwał prawie 200 lat.

24. Kto sprowadził Krzyżaków do Polski? Кто привел Крестоносцев в Польшу?

W 1226r. w okresie rozbicia dzielnicowego, Książę Konrad Mazowiecki sprowadził do Polski Krzyżaków. Mieli oni pomóc w obronie przeciw napadom Prusów. Z czasem obecność Krzyżaków zaczęła zagrażać bezpieczeństwu Polski.

25. Kiedy odbył się napad Tatarów (bitwa pod Legnicą)? Когда достоялось нападение татар

W 1241r. odbył się napad Tatarów. W bitwie pod Legnicą udaje się powstrzymać ich ekspansję.

26. Kiedy odbyła się koronacja Władysława Łokietka? Co oznacza ta koronacja? Когда был коронирован Владислав Локетка? Что означает его коронация?

W 1320r. i oznacza koniec rozbicia dzielnicowego.

27. Kto wygrał bitwę pod Płowcami? Кто выиграл битву под Пловцами?

W 1331r. odbyła się bitwa pod Płowcami między wojskami Króla Władysława Łokietka a Krzyżakami. Wojsko Władysława Łokietka zwyciężyło Krzyżaków.

28. O kim mówiono „Został Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”? O ком говорить «Застал Польшу деревянную, а покинул каменную»

O Kazimierzu Wielkim (1310-1370). Syn Króla Władysława Łokietka, był ostatnim z dynastii Piastów.

Opiekował się miastami, przeprowadził reformę pieniądza, kodyfikował prawo.

W 1364 założył w Krakowie pierwszy w Polsce uniwersytet – Akademię Krakowską.

29. Kto i kiedy założył pierwszy uniwersytet w Polsce (Uniwersytet Jagelloński)? Кто и когда построил первый университет в Польше (Университет Ягелонский)

Kazimierz Wielki z dynastii Piastów założył w Krakowie w 1364r. pierwszy w Polsce uniwersytet – Akademię Krakowską (Uniwersytet Jagelloński).

30. Kiedy odbyła się bitwa pod Grunwaldem? Kto był zwycięzcą? Когда достоялась битва под. Грунвальдом?

W 1410r. wojsko polskie i litewskie pod dowództwem Króla Władysława Jagiełły pokonało pod Grunwaldem wojsko Krzyżaków. Potęga Krzyżaków zostaje ostatecznie złamana.

31. Gdzie i kiedy zginął Król Władysław Warneńczyk (bitwa pod Warną)? Где и когда погиб Король Владислав Варненчик (битва под Варной)

Władysław Warneńczyk był synem Władysława Jagiełły. Zginął w bitwie przeciw Turkom pod Warną w 1444.

32. Kiedy miał miejsce Potop szwedzki? Когда был Потоп Шведский?

W XVII wieku królowie z dynastii Wazów pretendowali do tronu Szwecji co prowadziło do konfliktów między Rzeczpospolitą a Szwecją.

W 1655-1660 w okres panowania Jana Kazimierza przypadają najazd szwedzki – „potop”.

33. Postać Króla Jana III Sobieskiego? Кто такой Король Ян III Собеский

Jan III Sobieski - wybrany król (1629-1696). W 1683r. rozgromił wojska tureckie i zahamował ekspansję Turków Otomańskich w Europie.

34. Okres rozbiorów? Период разделов?

123 lata, aż do odzyskania niepodległości w 1918r. okres rozbiorów charakteryzował się podziałem Polski między Rosją, Austrią a Prusją, coraz głębszą rusyfikacją czy germanizacją.

35. Kiedy odbył się I rozbiór Polski? Когда состоялся I раздел Польши?

W 1772r. W tym rozbiórce brały udział Rosja, Prusy i Austria.

36. Konstytucja 3 Maja? Конституция 1 мая?

3 maja 1791r. sejm przyjął na Zamku Warszawskim Konstytucję 3 Maja.

Była to pierwsza w Europie, a druga w świecie Konstytucja.

Postanowienia Konstytucji 3 Maja:

- religia katolicka została utwierdzona jako panująca;
- zagwarantowano prawa własności;
- zapewniono nietykalność osobistą;
- Rzeczpospolitą ogłoszono monarchią konstytucyjną.

37. Kiedy odbył się II rozbiór Polski? Когда состоялся II раздел Польши

W 1793r. Brały udział Rosja i Prusy. Bezpośrednim pretekstem do II rozbióru Polski była Konfederacja Targowicka.

38. Powstanie Kościuszkowskie? Повстаніе Костюшковское?

Tadeusz Kościuszko był wybitnym przywódcą. Powstanie Kościuszkowskie odbyło się w 1794r. i było pierwszym powstaniem narodowym przeciwko zaborcom przed III rozbiórem Polski.

39. Kiedy odbył się III rozbiór Polski? Когда состоялся III раздел Польши

W 1795r. Brały udział Rosja, Prusy i Austria.

40. Kiedy nie było Polski jako państwa? Когда не было Польши как государства?

Od 1795-1918r.

41. Dlaczego doszło do rozbiórów i upadku Rzeczypospolitej? Почему дошло до разделов и падения Речи Посполитой

Rzeczpospolita upadła, bo w sąsiedztwie agresywnie nastawionych państw militarnych, z władzą absolutną (Prusy, Rosja i Austria) obywatele Rzeczypospolitej do końca bardziej cenili sobie wolność obywatelską niż przymus.

42. Legiony Polskie we Włoszech, generał Dąbrowski. Польские Легионы в Италии, генерал Домбровский?

Po III rozbiórze, utracie niepodległości przez Polskę, nastąpiła emigracja żołnierzy i oficerów z Polski głównie do Włoch i Francji. Legiony Polskie we Włoszech były polskim wojskiem, utworzonym zagranicą, w 1797 z emigrujących żołnierzy polskich. Te odbudowane, po raz pierwszy już poza granicami Polski, wojska polskie miały po przygotowaniu się, ruszyć do walki o niepodległość.

W porozumieniu z Napoleonem, General Jan Henryk Dąbrowski (twórca Legionów Polskich) podpisał 9 stycznia 1797r. umowę z rządem Republiki Lombardzkiej o stworzeniu w Lombardii Legionów Polskich.

Symbolem wiary w niepodległość stała się w 1797 pieśń napisana przez Józefa Wybickiego, zwana "Mazurem Dąbrowskiego", która w 1927 została polskim hymnem narodowym.

43. Kiedy wybuchło Powstanie Listopadowe? Когда началось Ноябрьское Повстание ?

Powstanie wybuchło w noc 29 listopada 1830r. w Warszawie.

Powstańcy zaatakowali Belweder w Warszawie, pałac w którym rezydował namiestnik carski – Konstanty. Chociaż powstańcy nie osiągnęli celu, wielki książę Konstanty uciekł z Warszawy. Wojska ruszyły do walki z zaborczym wojskiem carskim.

W 1831r. wojska rosyjski rozbiły wojska powstańców. Powstańcy musieli udać się na emigrację. Fala emigracji była taka duża, że w historii Polski nazywana się Wielką Emigracją.

44. Kiedy wybuchło Powstanie Styczniowe? Когда началось Январское Повстание?

Powstanie Styczniowe wybuchło 22 stycznia 1863r., trwało do 1864r.

Drugi narodowy zryw przeciwko zaborcy Rosji. Powstańcom nie udało się przejąć władzy w Warszawie.

45. Kiedy wybuchła I Wojna Światowa? Когда началась II Мировая война?

1 sierpnia 1914 – 11 listopada 1918. Brały w niej udział 33 państwa; w czasie jej trwania zmobilizowano 70 milionów ludzi, 10 milionów poniosło śmierć, a prawie 20 milionów zostało rannych. Upadły: Cesarstwo Niemieckie, Austro-Węgierskie, Imperium osmańskie, Imperium Rosyjskie.

46. Kiedy Polska otrzymała niepodległość? Когда Польша получила независимость?

11 listopada 1918r. zakończyła się I Wojna Światowa. Józef Piłsudski zostaje Naczelnikiem Państwa.

11 listopada został ogłoszony Dniem Niepodległości Polski.

47. Cud nad Wisłą? Чудо на Вислой?

W sierpniu 1920 odbyła się zwycięska bitwa wojsk polskich z armią bolszewicką.

15 sierpnia w Polsce jest dniem zwycięstwa Wojska Polskiego.

48. Kto był pierwszym Prezydentem II Rzeczypospolitej? Кто был первым президентом II Речи Посполитой?

Profesor Gabriel Narutowicz w 1922r.

49. Kto był ostatnim Prezydentem II Rzeczypospolitej? Кто был последним президентом II Речи Посполитой?

Ignacy Mościcki w 1926r.

50. Kiedy wybuchła II Wojna Światowa? Когда началась II Мировая Война?

1 września 1939r. wojska niemieckie zaatakowały Polskę.

Dnia 17 września 1939 wojska sowieckie wkroczyły na teren wschodniej II Rzeczypospolitej na mocy Paktu Ribbentrop-Mołotow. Teren II Rzeczypospolitej został podzielony: 49% Związek Sowiecki, 51% Niemcy.

51. Główne bitwy II Wojny Światowej w których uczestniczyli żołnierze Wojska Polskiego? Главные битвы II Второй Мировой Войны, в которых принимали участия солдаты Войска Польского?

Bitwa o Anglię - 1940 rok;

Bitwa o Monte Cassino - 1944 rok Włochy (Armia Polska pod dowództwem Generała Władysława Andersa);

Walki w północnych Włoszech - 1945 rok;

Wyzwolenie miasta Bredy w Holandii - 1944 rok.

52. Kiedy wybuchło Powstanie Warszawskie? Когда началось Варшавское Повстание?

1 sierpnia 1944r. o godzinie 17:00 w Warszawie wybuchło powstanie zorganizowane przez Armię Krajową. Jego głównym celem jest wyzwolenie stolicy spod władzy Niemców i zdobycie suwerenności. Powstanie trwało 63 dni i zostało pokonane.

53. Data końca II Wojny Światowej? Дата окончания II Мировой войны?

8 maja 1945r. - bezwarunkowa kapitulacja III Rzeszy.

54. Polska po 1944 roku. Jałta 1945r. Польша после 1944 року. Ялта 1945

W Jałcie w lutym 1945 roku, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone były zmuszone uznać roszczenia Sowietów do terytorium na wschód od rzeki Bug. Armia Czerwona zajęła już w tym czasie te tereny w pogoni za Niemcami.

"Jałta" w Polsce jest synonimem zdrady aliantów i prawie pięćdziesięcioletniego podziału Europy na strefę wpływów sowieckich i wolny świat zachodni.

55. Rok założenia Związku Zawodowego "Solidarność" lub z czym kojarzy się Sierpień 1980? Год создания Союза "Solidarność", или с чем ассоциируется август 1980 года?

Związek Zawodowy "Solidarność" został założony na podstawie Porozumień w Gdańsku kończących 14 dni strajku w sierpniu 1980 roku w Stoczni Gdańskiej. Strajkujący wystąpili za uzyskania swobód politycznych i ekonomicznych. Jej przywódca, Lech Wałęsa, z zawodu elektryk, otrzymuje w 1983 Pokojową Nagrodę Nobla.

56. Z jakim wydarzeniem kojarzy się 13 grudnia? С каким событием ассоциируется 13 декабря??

13 grudnia 1981r. - wprowadzenie Stanu Wojennego przez generała Wojciecha Jaruzelskiego.

Delegalizacja pierwszej Solidarności.

57. Koniec rządów komunistycznych? Кінець комуністическої влади?

W 1989 Partia komunistyczna zezwala na wolne wybory, które wygrywają kandydaci bloku solidarnościowego.

Tadeusz Mazowiecki zostaje pierwszym niekomunistycznym premierem Polski. Rok później Lech Wałęsa wygrywa wybory prezydenckie.

58. Wymień nazwiska prezydentów Rzeczypospolitej Polski po 1989r.? Назовите президентов Польши после 1989 года

1989-1990r. – Wojciech Jaruzelski;

1990-1995r. – Lech Wałęsa;

1995-2005r. – Aleksander Kwaśniewski (był Prezydentem 2 kadencje);

2005-2010r. – Lech Kaczyński (10 kwietnia 2010r. wyleciał z Warszawy rządowym samolotem w [Smoleńsk](#) by udać się na [obchody 70-rocznicy zbrodni katyńskiej](#). Zginął wraz z żoną i wszystkimi członkami delegacji);

2010r. – po dzisiaj – Bronisław Maria Komorowski.

59. Data wstąpienia Polski do NATO? Дата вступления Польши в НАТО?

12 marca 1999r. Polska stała członkiem NATO.

60. Data wstąpienia Polski do Unii Europejskiej? Дата вступления Польши в Евросоюз?

Od 1 maja 2004r. Polska jest pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej.